

Avizul Comitetului Economic și Social European privind Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor — O agendă europeană privind migrația

[COM(2015) 240 final]

(2016/C 071/08)

Raportor: domnul Stefano MALLIA

Coraportor: domnul Cristian PÎRVULESCU

La 10 iunie 2015, în conformitate cu articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Comisia Europeană a hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European cu privire la

Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – O agendă europeană privind migrația.

[COM(2015) 240 final].

Secțiunea pentru ocuparea forței de muncă, afaceri sociale și cetățenie, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 19 noiembrie 2015.

În cea de a 512-a sesiune plenară, care a avut loc la 9 și 10 decembrie 2015 (ședința din 10 decembrie), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu 161 de voturi pentru, 10 voturi împotriva și 7 abțineri.

1. Concluzii și recomandări

1.1. CESE salută comunicarea Comisiei Europene intitulată „O agendă europeană privind migrația”, considerând că aceasta simbolizează o percepție nouă asupra necesității de a aborda migrația la nivel european și încurajează statele membre să acorde un sprijin colectiv punerii în aplicare a acestei agende.

1.2. Provocarea imediată pentru UE este de a aduce sub control actuala situație haotică și de a se asigura că persoanele care solicită protecție internațională sunt tratate în mod corespunzător. CESE sprijină crearea imediată a unor „puncte de acces” (hotspots) în sprijinul țărilor care se confruntă cu un aflux semnificativ de migranți și insistă ca acestea să primească resursele și sprijinul necesar.

1.3. CESE consideră că situația actuală impune ca UE să instituie un adevărat sistem european comun de azil, bazat pe proceduri armonizate pe întreg teritoriul UE. Acest demers include un statut uniform în materie de azil și recunoașterea reciprocă a deciziilor în materie de azil, responsabilitate și eforturi comune în ce privește transferul și relocarea, precum și revizuirea Regulamentului Dublin. Este nevoie de sisteme solidare și fiabile de partajare a sarcinilor și, în special, de o cheie permanentă, echitabilă și obligatorie de repartizare a persoanelor care caută protecție între toate țările din UE. În plus, trebuie să se caute și soluții pe termen lung pentru situațiile în care, în viitor, ar continua sau ar apărea din nou fluxuri masive de persoane.

1.4. Europa are o populație în curs de îmbătrânire și se confruntă cu o lipsă de personal calificat, ambele probleme putând fi abordate prin intermediul migrației. Cu toate acestea, UE trebuie să instituie o politică mai eficace în domeniul imigrației. UE ar trebui să elaboreze o politică cuprinzătoare privind migrația legală, care să aibă ca scop primirea în bune condiții a noilor veniți și să fie transparentă, previzibilă și justă. În același timp, trebuie recunoscut faptul că imigrația nu este singurul răspuns la lipsa de forță de muncă și la provocările demografice și că statele membre pot avea în vedere și alte soluții mai adecvate.

1.5. Integrarea migranților și a refugiaților este o provocare considerabilă, pe care UE și statele sale membre trebuie să o abordeze prin construirea unor mecanisme solide de integrare. CESE consideră că costul neintegrării depășește cu mult costurile de integrare. CESE, care și-a manifestat de multă vreme angajamentul față de Forumul european pentru integrare (devenit ulterior Forumul european pentru migrație), consideră că integrarea trebuie să fie un proces bidirecțional, în cadrul căruia atât partenerii sociali, cât și autoritățile locale și societatea civilă să joace un rol esențial. Ar trebui să se acorde prioritate accesului la piața forței de muncă și, mai precis, recunoașterii calificărilor și a formării profesionale și lingvistice. Trebuie să se acorde o atenție deosebită integrării femeilor.

1.6. UE trebuie să își securizeze frontierele externe. Având în vedere actuala situație complexă în materie de securitate, este nevoie mai degrabă de un efort european decât de unul la nivel național, ceea ce poate implica partajarea anumitor competențe naționale în acest domeniu.

1.7. Toate politicile externe ale UE trebuie să fie raționalizate și să se concentreze pe sprijinirea țărilor de origine, pentru a se ajunge la un nivel rezonabil de securitate umană, stabilitate și prosperitate. CESE este conștient de faptul că acesta este un obiectiv pe termen lung, marcat de dificultăți enorme.

1.8. Este necesară consolidarea cooperării în materie de readmisie, pentru a garanta o punere în aplicare eficace și în timp util a Directivei privind returnarea.

1.9. Societatea civilă joacă un rol esențial în gestionarea crizei migrației, de exemplu prin furnizarea primelor răspunsuri necesare migraților încă de la sosirea lor și prin organizarea activităților ulterioare pentru integrarea migraților în societate și pe piața forței de muncă. Este esențial ca guvernele, autoritățile locale și organizațiile societății civile să depună eforturi în vederea creării unui consens social și cultural între națiunile europene în direcția ideii că este important și benefic să se investească în integrarea imigraților în societate și pe piața forței de muncă.

1.10. Prin urmare, CESE solicită UE și statelor sale membre să crească finanțarea și sprijinul material pentru ONG-urile și organizațiile societății civile de la nivel național.

1.11. Resursele financiare corespunzătoare trebuie reunite printr-un efort comun al întregii comunități internaționale. În acest sens, este necesar să se clarifice faptul că respectivele cheltuieli efectuate de către statele membre în legătură cu primirea și integrarea solicitanților de azil și a refugiaților nu reprezintă cheltuieli structurale pe termen lung și, prin urmare, nu trebuie să fie incluse în calcularea deficitelor bugetare structurale. Punerea la dispoziție a resurselor necesare nu trebuie să se facă în detrimentul fondurilor existente destinate obiectivelor sociale în UE. Acest lucru ar putea afecta puternic nivelul de susținere din partea anumitor segmente ale populației.

2. Comunicarea Comisiei și cele mai recente evoluții

2.1. Comisia Europeană și-a publicat comunicarea intitulată „O agendă europeană privind migrația” la 13 mai 2015. Acest document, precum și propunerile aferente privind punerea în aplicare au fost ulterior discutate de diferitele formațiuni ale Consiliului în perioada iunie-octombrie 2015. CESE salută comunicarea Comisiei, considerând că este un document cuprinzător, care se concentrează asupra aspectelor esențiale.

2.2. Punerea în aplicare a inițiativelor propuse în cadrul agendei este în curs de desfășurare, iar majoritatea statelor membre își dau seama treptat că doar o acțiune colectivă bazată pe principiul solidarității și al responsabilității comune poate duce la o gestionare eficientă a provocării reprezentate de migrație. O acțiune eficace necesită mobilizarea mai multor resurse de la bugetul UE, precum și contribuții sporite din partea statelor membre. În acest sens, este necesar să se clarifice faptul că respectivele cheltuieli efectuate de către statele membre în legătură cu primirea și integrarea solicitanților de azil și a refugiaților nu reprezintă cheltuieli structurale pe termen lung și, prin urmare, nu trebuie să fie incluse în calcularea deficitelor bugetare structurale.

2.3. În ceea ce privește finanțarea, UE a triplat resursele disponibile pentru operațiunile comune Poseidon și Triton ale agenției Frontex. În paralel cu această creștere, mai multe state membre își folosesc echipamentele proprii (nave și aeronave). De asemenea, Comisia Europeană a alocat 1,8 miliarde de euro din bugetul UE pentru a institui un fond fiduciar de urgență pentru stabilitate și pentru abordarea cauzelor profunde ale migrației neregulate din Africa, a mobilizat 60 de milioane de euro în fonduri de urgență pentru statele membre de la frontierele Uniunii, a propus un mecanism de relocare în valoare de 50 de milioane de euro și a eliberat 30 de milioane de euro pentru un program regional de dezvoltare și protecție.

2.4. Liderii UE s-au angajat să aloce mai multe resurse pentru Frontex, Europol și EASO în scopul de a consolida frontierele externe ale UE, punând un accent deosebit pe „punctele de acces” pentru a asigura identificarea, înregistrarea și amprentarea migraților. Cu toate acestea, este nevoie de sprijin financiar din partea UE pentru a garanta că punctele de acces funcționează în mod eficient și își ating obiectivele.

2.5. La reuniunile Consiliului din lunile iulie și septembrie, s-a ajuns la acorduri în ce privește transferul a 160 000 de migranți din Grecia și Italia și relocarea altor 22 000 de persoane care au nevoie de protecție internațională. Punerea în aplicare cu succes a acestor decizii, care se află în faza inițială, este esențială pentru succesul oricărei viitoare politici a UE în domeniul migrației.

2.6. La 23 septembrie 2015, Comisia Europeană a adoptat 40 de decizii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva mai multor state membre pentru nepunerea în aplicare a legislației prin care se instituie sistemul european comun de azil. CESE salută această decizie, dar este foarte îngrijorat de faptul că a trebuit să se recurgă la acest mecanism pentru a convinge statele membre să pună în aplicare în mod corespunzător legislația UE din acest domeniu esențial.

2.7. Pe plan internațional, s-au adoptat câteva decizii care ar putea duce la o îmbunătățire a situației în ansamblu. Acestea includ creșterea resurselor bugetare ale UE pentru furnizarea de ajutor imediat refugiaților, consolidarea dialogului și a cooperării cu țările terțe, cum ar fi Libanul, Iordania și Turcia și țările candidate din Balcanii de Vest, precum și creșterea ajutorului umanitar în 2016 și instituirea fondului fiduciar de urgență pentru Africa menționat anterior. Punerea la dispoziție a resurselor necesare nu trebuie să se facă în detrimentul fondurilor existente alocate obiectivelor sociale în UE. Acest lucru ar putea afecta puternic nivelul de susținere din partea anumitor segmente ale populației. CESE salută aprobarea de către Consiliul European, la 23 septembrie 2015, a planului de acțiune comun cu Turcia ca parte a unei agende de cooperare cuprinzătoare bazate pe responsabilitatea comună, pe angajamente reciproce și pe realizarea lor.

3. Abordarea crizei

3.1. Măsuri imediate

3.1.1. Conceptul de frontiere inteligente, îndelung așteptat, este binevenit. Principala provocare asociată cu realizarea unor frontiere mai puternice și mai inteligente este de a se garanta că drepturile migranților nu sunt încălcate. De asemenea, principiul nereturnării nu ar trebui să fie subminat, chiar dacă acest obiectiv se poate dovedi greu de atins, din cauză că distincția dintre refugiați și migranți economici nu este întotdeauna clară și simplă. Frontierele inteligente trebuie să respecte pe deplin drepturile și libertățile fundamentale.

3.1.2. Acordul Schengen este una dintre pietrele de temelie ale UE, iar semnificația lui pentru integrarea europeană este cu mult mai mare decât valoarea de simbol. El reprezintă unul dintre cele mai tangibile drepturi de care se bucură cetățenii europeni, dându-le ocazia să simtă efectiv că trăiesc într-o Europă fără frontiere. CESE dorește ca funcționarea regimului Schengen să revină cât mai repede la normal și îndeamnă insistent statele membre să ia toate măsurile posibile pentru a preîntâmpina destrămarea permanentă a acestui sistem.

3.1.3. Până în prezent, s-a ajuns la un acord cu privire la transferul a 160 000 de refugiați în UE. Aplicarea rapidă a acestui acord ar permite colectarea multor experiențe valoroase, care ar ajuta la elaborarea unor soluții pe termen lung pentru situațiile în care, în viitor, ar continua sau ar apărea din nou fluxuri masive de persoane. CESE consideră că este nevoie de mai multă ambiție. Deplasările umane în masă la nivel global nu se vor domoli timp de mulți ani de acum înainte.

3.1.4. Este în interesul tuturor statelor membre să se pună în aplicare un sistem solidar și fiabil de soluții pentru situațiile în care migrațiile în masă ar continua în viitor. O măsură imediată ar trebui să fie instituirea unui sistem permanent, echitabil și obligatoriu de repartizare a sarcinilor prin care persoanele care solicită protecție să fie repartizate între toate țările UE. Acesta trebuie sprijinit printr-o cheie permanentă de repartizare, pe baza unei serii de considerente precum dimensiunile economiei și ale teritoriului unei țări, PIB-ul, oportunitățile de locuri de muncă și lipsa de personal calificat, existența unor comunități și a unor minorități conaționale/etnice în țara-gazdă. O astfel de cheie de repartizare ar trebui să fie revizuită periodic. Preferințele solicitantului de azil ar trebui, de asemenea, să fie luate în considerare, în măsura în care acestea sunt legate de considerații care ar facilita integrarea (de exemplu, cunoașterea limbii, prezența familiei în țara respectivă etc.). Este de sperat că această metodă va pune capăt reuniunilor recurente și marcate de disensiuni ale Consiliului, care au afectat negativ imaginea Europei.

3.1.5. CESE salută propunerea de a se activa mecanismul de protecție civilă și de a se mobiliza echipele de asistență pentru gestionarea migrației, precum și echipele de intervenție rapidă la frontieră, pentru a ajuta statele membre să facă față situațiilor de urgență.

3.1.6. De asemenea, CESE salută majorarea finanțării UE alocate Frontex, EASO și Europol pentru anul 2015, precum și creșterea cu 600 de milioane de euro a finanțării pentru cele trei agenții în anul 2016, în scopul ajutării celor mai afectate state. Aceste eforturi trebuie să fie completate de o politică eficientă în materie de returnare. În prezent, numai aproximativ 38 % dintre persoanele care s-au dovedit a nu avea nevoie de protecție au fost retrimise în țările lor.

3.1.7. UE trebuie să stabilească o legătură din ce în ce mai strânsă între ajutorul destinat țărilor în curs de dezvoltare și reformele interne și să încurajeze o cooperare efectivă pe probleme de migrație, în special migrația legală (inclusiv circulația temporară/vizele temporare) și politica de returnare. Este însă important ca statele membre ale UE să-și onoreze angajamentul asumat de a aloca ajutorului pentru dezvoltare 0,7 % din venitul național brut (VNB).

3.1.8. CESE salută propunerea de a intensifica eforturile diplomatice pentru a implica țările de origine și țările de tranzit într-un efort de cooperare cu scopul de a face față provocării cu care se confruntă. Prima etapă a acestui demers a fost Summitul privind migrația, care s-a desfășurat la Valletta în perioada 11–12 noiembrie 2015.

3.1.9. În această privință, este important de subliniat faptul că UE trebuie să își asculte partenerii și, deopotrivă, să discute cu ei, precum și să îi trateze ca atare. Există încă o mulțime de neînțelegeri și de diferențe de perspectivă între UE și partenerii săi din Africa și Orientul Mijlociu, atât în ceea ce privește obiectivele care trebuie atinse, cât și mijloacele de a le atinge.

3.1.10. CESE salută angajamentul UE de a continua să lucreze și mai îndeaproape cu organizații internaționale precum UNCHR, PNUD, OIM și Crucea Roșie. Cu toate acestea, CESE constată că multe state membre ale UE nu îndeplinesc obligațiile care le revin, un exemplu în acest sens fiind situația deplorabilă a sprijinului pentru Programul Alimentar Mondial.

3.1.11. CESE salută, de asemenea, propunerea Comisiei de a crește ajutorul umanitar cu 300 de milioane de euro în 2016, pentru a satisface nevoile de bază ale refugiaților.

3.1.12. CESE sprijină principiul recunoașterii reciproce a deciziilor în materie de azil. În conformitate cu articolul 78 din TFUE, UE ar trebui să elaboreze o politică comună privind protecția internațională, care să cuprindă un „regim unitar [...] valabil în toată Uniunea”. În cazul în care acest regim unitar la nivel european nu este asigurat de o agenție a UE, singura alternativă este recunoașterea reciprocă a deciziilor naționale.

3.1.13. CESE sprijină pe deplin angajamentul asumat de Comisie de a prezenta propuneri de reformare a Regulamentului Dublin până în martie 2016. De asemenea, Comitetul sprijină angajamentul Comisiei de a prezenta concomitent un nou pachet legislativ privind migrația legală, inclusiv o directivă revizuită privind cartea albastră.

3.1.14. Protecția frontierelor externe ale UE ar trebui să reprezinte un efort comun, în cadrul căruia statele membre să își pună în comun resursele fizice și intelectuale.

3.1.15. CESE sprijină pe deplin instituirea rapidă a punctelor de acces. Cu toate acestea, ele trebuie să dispună de personal complet, fiind necesar să li se pună la dispoziție toate resursele necesare pentru a le permite să funcționeze eficient. În locuri precum Italia și Grecia, unde în fiecare zi ajung mii de migranți, numai o punere în comun semnificativă a resurselor financiare și fizice va preveni crearea unui haos total.

3.1.16. CESE împărtășește îngrijorarea profundă a UNCHR cu privire la procesul de înregistrare și de selecție din punctele de acces, de îndată ce imigranții sosesc la frontierele UE.

3.2. Măsuri pe termen lung

3.2.1. UE poate reduce fluxurile migratorii la proporții care pot fi gestionate numai dacă se implică în mod semnificativ în soluționarea numeroaselor probleme care afectează țările de origine. Obiectivul pe termen lung al obținerii stabilității, păcii și prosperității va necesita un efort fără precedent, nu numai din partea Europei, ci și din partea întregii comunități internaționale. UE trebuie să încerce să consolideze eforturile internaționale, în special prin intermediul ONU.

3.2.2. Este necesar ca UE să își extindă prezența instituțională în principalele țări de origine și de tranzit, prin înființarea unor centre specifice de migrație ca infrastructuri temporare sau permanente de prelucrare a cererilor de azil. Este nevoie de mai multă prezență și asistență în țări precum Algeria, Maroc, Mali, Libia, Liban și Turcia.

3.2.3. CESE consideră că unul dintre principalele obiective ale agendei este de a lansa o politică europeană în materie de migrație care face posibilă migrația legală, stimulând în același timp integrarea eficace a migranților. CESE așteaptă primele propuneri legislative și de politică în aceste domenii și este pregătit să sprijine Comisia Europeană în eforturile sale de a elabora propunerile respective.

3.2.4. CESE încurajează statele membre să respecte pe deplin și să pună în aplicare în mod activ Convenția de la Geneva din 1951 și să reziste la presiunile care urmăresc reducerea nivelului de protecție și servicii acordate refugiaților.

3.2.5. CESE sprijină o politică comună în materie de azil bazată pe proceduri comune, simplificate. O astfel de politică trebuie, de asemenea, să se bazeze pe o definiție comună a statutului de refugiat, precum și pe drepturile aferente acestui statut, pentru a nu crea situații în care refugiații să umble din loc în loc în căutarea „celui mai bun tratament”.

3.2.6. Sistemul de informații privind țara de origine (COI) trebuie dezvoltat în mai mare detaliu. Se întâmplă adeseori ca cererile de azil formulate de cetățeni care provin din aceleași state și care, probabil, se confruntă cu o situație similară, să aibă rezultate diferite. Sistemul în vigoare ar trebui să fie suficient de flexibil și de fiabil pentru a permite în timp real documentarea privind evoluțiile din țările de origine și procesarea acestor informații. Cooperarea dintre serviciile de securitate ale statelor membre ar trebui să fie îmbunătățită în mod continuu, deoarece acestea constituie o sursă importantă de informații.

3.2.7. Ar trebui să se acorde prioritate organizării migrației legale și politicii în domeniul vizelor, digitalizării procesului, recunoașterii calificărilor și obținerii mobilității educaționale.

3.2.8. UE ar trebui să se implice mai mult în gestionarea cazurilor de returnare și a asistenței pentru măsurile de reintegrare. Proiectul-pilot privind returnarea în Pakistan și Bangladesh are o relevanță limitată pentru actuala situație de urgență. CESE recomandă cu fermitate planificarea și punerea în aplicare a unor proiecte similare, care să beneficieze de o finanțare și de un sprijin instituțional adecvat.

3.2.9. Consolidarea controalelor la frontieră în țările de tranzit, sporirea numărului patrulilor maritime și distrugerea navelor aparținând persoanelor care introduc ilegal migranți pot fi de folos, dar nu reprezintă singura cale durabilă de a gestiona problema. UE este pe calea cea bună atunci când optează pentru o abordare cuprinzătoare, care implică o mai bună utilizare a instrumentelor sale diverse și a resurselor sale semnificative.

3.3. Societatea civilă

3.3.1. Societatea civilă joacă un rol vital în abordarea crizei migrației. Actorii societății civile pot furniza un ajutor esențial prin oferirea primelor răspunsuri necesare migranților la sosirea acestora. Totuși, atunci când vine vorba de efortul pe termen lung necesar pentru integrarea migranților în societate, societatea civilă are poate un rol și mai important de jucat. Societatea civilă poate adopta soluții interpersonale, atât de importante în toate etapele primirii și instalării refugiaților.

3.3.2. CESE apreciază solidaritatea demonstrată de diverse segmente ale societății civile și persoane fizice care au acordat asistență în mod voluntar solicitanților de azil. Totuși, această reacție pozitivă și spontană nu are dimensiunile suficiente care să îi permită să gestioneze în mod eficient provocările întâmpinate. CESE solicită statelor membre ale UE să recunoască și să aprecieze rolul jucat de societatea civilă prin intensificarea ajutorului acordat ONG-urilor naționale și societății civile, în scopul de a asigura un răspuns mai structurat și mai eficace. Guvernele statelor membre au o responsabilitate specială – aceea de a identifica și a face legătura cu organizațiile societății civile de pe teritoriul lor, precum și de a intensifica ajutorul acordat acestora în scopul creșterii capacităților de care dispun.

3.3.3. În plus, CESE recomandă Comisiei să depună eforturi în vederea suplimentării resurselor alocate statelor membre în cadrul acordurilor de parteneriat în ceea ce privește fondurile structurale, pentru a canaliza mai multe fonduri FSE și FEDR către gestionarea fluxurilor migratorii și a eforturilor de integrare. ONG-urile și organizațiile implicate pe teren ar trebui să fie principalii beneficiari ai acestor fonduri. Fondurile respective ar trebui să depășească semnificativ finanțarea asigurată în prezent de Fondul pentru azil, migrație și integrare.

3.3.4. CESE atrage atenția asupra Forumului european pentru migrație, succesor al Forumului european pentru integrare, care fusese creat în anul 2009 de către CESE și Comisia Europeană. Forumul reprezintă o platformă de dialog între instituțiile europene și societatea civilă în domeniul imigrației, azilului și integrării migranților.

4. Integrarea în societate și pe piața forței de muncă

4.1. CESE consideră că este important și extrem de relevant să se garanteze existența unui sistem transparent, previzibil și just de migrație legală către UE. Populația Europei se află în proces de îmbătrânire, iar rata sa de creștere este numai de aproximativ 0,2 % pe an, adică mult sub nivelul de înlocuire. Se estimează că Europa va pierde aproximativ 30 de milioane de persoane de vârstă activă până în 2050, iar dacă nu se iau măsuri rapid, raporturile de dependență din majoritatea statelor membre ale UE vor continua să crească rapid, productivitatea va scădea, se vor închide întreprinderi, iar costurile de menținere a serviciilor, în special pentru populația care îmbătrânește, vor crește semnificativ.

4.2. Prin acțiuni colective și organizate bazate pe solidaritate, UE poate transforma situația în care ne aflăm într-o oportunitate de a inversa tendința demografică actuală și efectele sale socioeconomice. Integrarea migranților pe piața forței de muncă duce la creștere economică și, totodată, îi ajută să fie independenți. Pe de altă parte, politicile care neglijează integrarea deplasează povara sprijinirii migranților asupra serviciilor publice și pot genera tensiuni sociale cu implicații considerabile.

4.3. CESE recunoaște că integrarea depinde în foarte mare măsură de integrarea pe piața forței de muncă. Există, totuși, o serie de factori asociați cu impactul imigrației asupra pieței forței de muncă, care se cer explicați. Printre aceștia se numără impactul imigranților asupra nivelului salariilor, disponibilitatea locurilor de muncă, presiunea asupra sistemului bugetar (sănătate și educație), precum și efectele multiculturalismului.

4.4. Comitetul a elaborat deja un aviz exploratoriu ⁽¹⁾ pe baza căruia s-a pregătit organizarea Conferinței ministeriale de la Zaragoza din 2010 ⁽²⁾, care a adoptat o declarație importantă referitoare la integrarea migranților pe piața forței de muncă și la provocările la adresa autorităților europene și naționale și a partenerilor sociali.

4.5. Studiile arată că, în ansamblu, contribuția migranților la economie este mai mare decât beneficiile pe care aceștia le obțin de la ea, că impactul lor asupra sistemelor bugetare este minim și că ei ajută Europa să își corecteze deficitul demografic și să stimuleze creșterea economică. Cu toate acestea, efectele migrației nu afectează toate regiunile din Europa în același mod și trebuie să fie evaluate cu atenție din perspectiva impactului lor la nivel local. În plus, există o diferență clară între o sosire ordonată a migranților, ca parte a punerii în aplicare a unei politici, și un val neprevăzut de mii de imigranți, situație care ar fi greu de gestionat și care ar pune sub presiune structurile locale, regionale și naționale, așa cum s-a întâmplat în ultimele săptămâni.

4.6. Integrarea migranților pe piața forței de muncă depinde de o serie de factori, cum ar fi nivelul de șomaj din țările gazdă, competențele migranților, nivelul lor de calificare, pregătirea premergătoare intrării în ceea ce privește capacitățile lingvistice, instruirea formală, precum și de organizațiile și structurile care sunt stabilite în țările-gazdă pentru a facilita integrarea imigranților, inclusiv a refugiaților, pe piața forței de muncă. Acestea sunt tocmai domeniile în care societatea civilă joacă un rol crucial.

4.7. Cu toate acestea, există și alți factori care împiedică integrarea rapidă, cum ar fi recunoașterea calificărilor, obstacolele birocratice, lipsa de transparență, percepțiile greșite ale opiniei publice cu privire la migranți, exploatarea, precum și obstacolele juridice pe care le ridică o serie de legi învechite, dar și nepunerea în aplicare sau transpunerea tardivă a legislației UE.

4.8. Sindicatele și patronatul joacă un rol esențial în abordarea provocării legate de integrarea imigranților pe piața forței de muncă. CESE recomandă ca partenerii sociali să fie pe deplin implicați în elaborarea, dezvoltarea, punerea în aplicare și monitorizarea politicilor de integrare și a măsurilor aferente în contextele locale, regionale, naționale și europene.

⁽¹⁾ JO C 354, 28.12.2010, p. 16.

⁽²⁾ <http://www.integrim.eu/wp-content/uploads/2012/12/Report-20101.pdf> <https://www.uclm.es/bits/archivos/declaracionzaragoza.pdf>

4.9. Guvernul, autoritățile regionale și locale și partenerii sociali trebuie să colaboreze pentru a ajunge la un consens social cu privire la modalitățile și mijloacele de integrare a migranților în economie și societate, mai ales pentru a se evita rivalitatea dintre diferite grupuri defavorizate.

4.10. Societatea civilă joacă un rol crucial în facilitarea accesului migranților la educație, la formare și la ocuparea forței de muncă, precum și în combaterea discriminării în domeniul educației, pe piața forței de muncă și în cadrul societății în ansamblul său.

Bruxelles, 10 decembrie 2015.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Georges DASSIS
